

Tradycyjne i nowe kierunki rozwoju handlu międzynarodowego

Autorzy: Stanisław Wydymus, Marek Maciejewski (red.)

Główną myślą książki jest przedstawienie tradycyjnych, jak i nowych kierunków rozwoju handlu międzynarodowego, a także innych form współpracy zagranicznej krajów. Poruszona w niej została problematyka procesu coraz szybszego umiędzynarodawiania się gospodarek i wynikające stąd implikacje dla naszej gospodarki. Poszczególne części opracowania dotyczą zarówno zagadnień typowo związanych z wymianą międzynarodową towarów i usług, jak również tematyki pokrewnej, np.: międzynarodowego handlu papierami wartościowymi, integracji rynków finansowych, przedsiębiorczości międzynarodowej, znaczenia bezpośrednich inwestycji zagranicznych czy też funkcjonowania zagranicznych funduszy inwestycyjnych na polskim rynku.

Obok walorów poznawczych książka ma także walor praktyczny, bowiem prezentuje wyniki analiz empirycznych opartych na aktualnych informacjach statystycznych. Zaprezentowane metody badawcze mogą być inspiracją dla Czytelników pragnących zgłębiać wiedzę na temat czynników warunkujących przeobrażenia współczesnej gospodarki światowej. Atutem książki jest także wkład praktyków handlu zagranicznego, na co dzień zajmujących się problematyką międzynarodowych stosunków gospodarczych, którzy dzielą się doświadczeniami z odległych rynków zbytu.

Metodologiczne podejście do zagadnień wymiany międzynarodowej w zestawieniu z praktyką gospodarczą stanowi o znaczeniu tej pozycji na rynku wydawniczym, a szeroki zakres podejmowanych problemów zwiększa jej atrakcyjność dla dużego grona Czytelników.

SPIS TREŚCI:

Wstęp 11

CZĘŚĆ I INTEGRACJA I HANDEL MIĘDZYNARODOWY

Rozdział 1

Koncentracja działalności gospodarczej a potencjał eksportowy polskich regionów – Tomasz Brodzicki 17

- 1.1. Klastry i ich efekty zewnętrzne 20
- 1.2. Identyfikacja koncentracji działalności gospodarczej w Polsce 22
- 1.3. Klasteryzacja a potencjał eksportu – weryfikacja empiryczna 24
- Bibliografia 30

Rozdział 2

Wrażliwość branż produkcyjnych w Europie na skutki kryzysu a struktura handlu zagranicznego. Analiza w perspektywie grup krajów – Agnieszka Domańska, Dobromił Serwa 31

- 2.1. Załamanie światowego handlu w latach 2008–2009 a struktura międzynarodowej wymiany handlowej 33
- 2.2. Analiza empiryczna 38
- Bibliografia 52

Rozdział 3

Eksport krajów Ameryki Łacińskiej w świetle nowych tendencji cenowych w handlu międzynarodowym – *Jerzy Dudziński, Jarosław Narękiwicz* 55

- 3.1. Ruch cen w handlu międzynarodowym na początku XXI wieku 57
- 3.2. Rola krajów Ameryki Łacińskiej w eksporcie światowym 59
- 3.3. Struktura eksportu a dynamika średnich cen eksportowych krajów Ameryki Łacińskiej 61
- 3.4. Dynamika wolumenu i wartości eksportu państw Ameryki Łacińskiej 66
- Bibliografia 70

Rozdział 4

Zmiany potencjału innowacyjnego hiszpańskiej gospodarki i ich wpływ na pozycję Hiszpanii w handlu międzynarodowym – *Monika Dwilińska* 73

- 4.1. Pojęcie i pomiar potencjału innowacyjnego – aspekty teoretyczne 74
- 4.2. Ewolucja potencjału innowacyjnego gospodarki Hiszpanii 78
- 4.3. Pozycja Hiszpanii w handlu międzynarodowym 82
- Bibliografia 88

Rozdział 5

Eksport polskich produktów do Chin – nowe otwarcie – *Jacek Kisiało* 91

- 5.1. Chiny – zmieniający się smok 93
- 5.2. Dlaczego teraz Polska? 101
- 5.3. GO GLOBAL vs GO CHINA, czy polskim firmom może się udać ekspansja na chiński rynek? 105
- 5.4. Dla kogo Chiny? 106
- 5.5. Badanie rynku chińskiego 107
- 5.6. Co dla polskiej firmy może dać prezentowanie swojej oferty na targach się w Chinach? 108
- 5.7. Rządowe wsparcie dla polskich przedsiębiorstw 108
- 5.8. Bariery wejścia na rynek chiński 109
- 5.9. Czy Chiny są pewnym partnerem? 111
- Bibliografia 111

Rozdział 6

Australia a Partnerstwo Transpacyficzne – *Paweł Kozielski* 113

- 6.1. TPP jako przykład integracji międzyregionalnej 114
- 6.2. Współpraca gospodarcza Australii z gospodarkami TPP 116
- 6.3. Znaczenie negocjacji TPP dla gospodarki światowej 120
- 6.4. Znaczenie TPP dla Australii 124
- Bibliografia 128

Rozdział 7

Rola czynników wytwórczych w eksporcie państw Grupy Wyszehradzkiej na rynki pozaunijne – *Marek Maciejewski* 131

- 7.1. Struktura towarowa eksportu państw Grupy Wyszehradzkiej 133
- 7.2. Konkurencyjność eksportu państw Grupy Wyszehradzkiej 139
- 7.3. Geograficzne kierunki eksportu państw Grupy Wyszehradzkiej 142
- Bibliografia 145

Rozdział 8

Determinanty handlu wewnątrz korporacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem prze- pływów technologii – *Anna Odrobina* 147

- 8.1. Teoretyczne odniesienia do handlu wewnątrz korporacyjnego 148
- 8.2. Uwarunkowania występowania HWK 150
- 8.3. HWK a rodzaj bezpośrednich inwestycji zagranicznych 152
- 8.4. Determinanty przepływu technologii wewnątrz KTN 154
- Bibliografia 158

Rozdział 9

Struktura polskiego eksportu na tle państw Grupy Wyszehradzkiej po akcesji do Unii Europejskiej – *Bożena Pera* 159

- 9.1. Podstawowe tendencje w eksporcie Polski i pozostałych krajów Grupy Wyszehradzkiej
po akcesji do Unii Europejskiej 159
- 9.2. Struktura polskiego eksportu w głównych relacjach handlowych na tle Czech, Słowacji
i Węgier 162
- 9.3. Ocena podobieństwa struktury polskiego eksportu w stosunku do pozostałych państw
Grupy Wyszehradzkiej w relacji z UE-27 i krajami spoza ugrupowania 168
- Bibliografia 173

Rozdział 10

Taksonomia zdywersyfikowanego ryzyka tradycyjnych i nowych kierunków handlu za- granicznego. Perspektywa przedsiębiorstwa – *Jacek Pera* 175

- 10.1. Istota i typologia rodzajów ryzyka w biznesie 176
- 10.2. Ryzyko handlowe – istota zagadnienia 179
- 10.3. Taksonomia zdywersyfikowanego ryzyka w wymianie międzynarodowej oraz sposoby
jego mitygacji 184
- Bibliografia 191

Rozdział 11

Nowe kierunki integracji amerykańskiej – *Maciej Piklikiewicz* 193

- 11.1. Globalizacja a integracja 194
- 11.2. Integracja amerykańska 196
- Bibliografia 199

Rozdział 12

Udział handlu przygranicznego w obrotach towarowych Polski z Ukrainą – *Halina Po- węska* 201

- 12.1. Handel przygraniczny – istota zjawiska 202
- 12.2. Miejsce handlu przygranicznego w międzynarodowej wymianie towarowej 204
- 12.3. Udział handlu przygranicznego w handlu zagranicznym Polski z Ukrainą w latach
1997–2002 206
- 12.4. Udział handlu przygranicznego w handlu zagranicznym Polski z Ukrainą w latach
2009–2012 207
- Bibliografia 209

Rozdział 13

Wymiana handlowa Niemiec z zagranicą w latach 1990–2011 – *Tadeusz Sporek* 211

- 13.1. Analiza obrotów handlowych w wybranych latach 211

13.2. Struktura branżowa handlu zagranicznego	214
13.3. Najważniejsi partnerzy handlowi	218
Bibliografia	226

Rozdział 14

Transatlantyckie partnerstwo handlowe i inwestycyjne (TTIP): założenia i potencjalne korzyści – *Kazimierz Starzyk* 227

14.1. Geneza i założenia TTIP	228
14.2. Problem wzajemnego dostępu do rynku: wrażliwe sektory negocjacji	231
14.3. Potencjalne korzyści TTIP	233
14.4. TTIP a kraje trzecie	234
Bibliografia	235

Rozdział 15

Innowacyjność a specjalizacje eksportowe polskich przedsiębiorstw w fazie wychodzenia z kryzysu – *Krzysztof Szaflarski, Izabela Markiewicz-Halemba* 237

15.1. Innowacyjność eksportowa szansą rozwoju polskiego eksportu w fazie wychodzenia z kryzysu – wprowadzenie	237
15.2. Ocena innowacyjności polskich przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem wybranych przedsiębiorstw eksportowych	238
15.3. Specjalizacje eksportowe polskich przedsiębiorstw w fazie wychodzenia z kryzysu	242
Bibliografia	246

Rozdział 16

Kierunki japońskiej wymiany handlowej – *Rafał Wilczopolski* 247

16.1. Handel zagraniczny w świetle wybranych teorii ekonomicznych	248
16.2. Ewolucja strategii Japonii w podejściu do wymiany zagranicznej	251
16.3. Wartość japońskiej wymiany handlowej	255
16.4. Struktura geograficzna japońskiej wymiany handlowej	257
Bibliografia	264

Rozdział 17

Rozwój pionowego międzynarodowego podziału pracy na przykładzie państw Azji Wschodniej – *Anna Wróbel* 267

17.1. Uwarunkowania rozwoju pionowego podziału pracy	268
17.2. Rozwój handlu wewnątrzgałęziowego	271
17.3. Azja Wschodnia w pionowym międzynarodowym podziale pracy	275
Bibliografia	279

CZĘŚĆ II

INTERNACJONALIZACJA I MIĘDZYNARODOWE RYNKI FINANSOWE

Rozdział 18

Czy integracja rynków finansowych jest warunkiem korzystnej integracji monetarnej? – *Sławomir I. Bukowski* 283

18.1. Pojęcie międzynarodowej integracji rynków finansowych	284
18.2. Teoretyczne aspekty integracji rynków finansowych w unii monetarnej	285
18.3. Stopień integracji rynków finansowych a inne kryteria konwergencji w unii monetarnej	288

18.4. Przypadek integracji giełdowego rynku akcji w Słowacji i Słowenii z rykiem akcji w obszarze euro	293
Bibliografia	299

Rozdział 19

Instytucje systemu wsparcia innowacyjnego biznesu jako akceleratory rozwoju i internacjonalizacji firm technologicznych w dobie gospodarki opartej na wiedzy – *Łukasz Cieśla* 301

19.1. Wiedza i innowacje w procesie budowania gospodarki opartej na wiedzy	302
19.2. Wspieranie rozwoju i umiędzynarodowienia firm technologicznych w ujęciu podmiotowym	305
19.3. Instytucje systemu wsparcia innowacyjnego biznesu	308
19.4. Rola wiedzy oraz otoczenia instytucjonalnego w procesie internacjonalizacji firm technologicznych i innowacyjnych	313
Bibliografia	317

Rozdział 20

Analiza wpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych na wzrost gospodarczy w Polsce i w Czechach w latach 1995–2012 – ujęcie modelowe z zastosowaniem funkcji produkcji Cobba-Douglasa – *Aneta Kosztowniak* 319

20.1. Wpływ BIZ na wzrost gospodarczy w ujęciu teoretycznym	322
20.2. Wyniki wybranych analiz empirycznych wpływu BIZ na wzrost gospodarczy	324
20.3. Ujęcie modelowe funkcji produkcji Cobba-Douglasa	327
20.3.1. Zakres i metoda badania	327
20.3.2. Model postaci podstawowej funkcji produkcji dla Polski	328
20.3.3. Model postaci podstawowej funkcji produkcji dla Czech	331
Bibliografia	334

Rozdział 21

Aktywność inwestycyjna polskich firm w Rosji i na Ukrainie – stan obecny i bariery rozwoju – *Adam Michalik* 337

21.1. Polskie inwestycje bezpośrednie w XXI wieku	337
21.2. Rynek rosyjski jako miejsce lokalizacji polskich BIZ	341
21.3. Ukraina jako kraj lokalizacji polskich BIZ	344
Bibliografia	350

Rozdział 22

Poziom umiędzynarodowienia spółek w czasie przeprowadzania pierwszej oferty publicznej (IPO) na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie – *Rafał Morawczyński* 351

22.1. Umiędzynarodowienie firm	352
22.2. Pierwsza oferta publiczna jako kontekst badania	355
22.3. Pomiar umiędzynarodowienia	358
22.4. Analiza wyników	359
Bibliografia	370

Rozdział 23

Analiza strategicznych aliansów technologicznych w sektorze biofarmaceutycznym – *Łukasz Puślecki* 371

23.1. Strategiczny alians technologiczny	372
--	-----

23.2. Alianse technologiczne w latach 1980–2010	373
23.3. Nowe formy współpracy firm w sektorze biofarmaceutycznym	375
23.4. Współpraca firm biofarmaceutycznych z uczelniami i instytucjami naukowymi	376
Bibliografia	379

Rozdział 24

Alternatywne systemy międzynarodowego handlu papierami wartościowymi – *Jan Ry-marczyk* 381

24.1. Rodzaje alternatywnych systemów	382
24.2. Handel algorytmiczny i handel wysokiej częstotliwości	384
Bibliografia	388

Rozdział 25

Charakterystyka oraz funkcjonowanie zagranicznych funduszy inwestycyjnych na polskim rynku w 2013 roku – *Paweł Siwek* 389

25.1. Pojęcie i istota funduszy inwestycyjnych	389
25.2. Podział funduszy inwestycyjnych	391
25.3. Specyfika zagranicznych funduszy inwestycyjnych	393
25.4. Zagraniczne fundusze inwestycyjne jako forma pośredniej alokacji kapitału za granicą (zagraniczne inwestycje portfelowe)	395
25.5. Zagraniczne fundusze inwestycyjne na polskim rynku	397
Bibliografia	400

Rozdział 26

Wpływ różnic międzykulturowych na sukces bezpośrednich inwestycji zagranicznych na przykładzie Japonii – *Patryk Siwior* 401

26.1. Istota bezpośrednich inwestycji zagranicznych	401
26.2. Rozwój bezpośrednich inwestycji zagranicznych	402
26.3. BIZ Japonii – znaczenie dla gospodarki, kierunki	405
26.4. Zmiany kulturowe Japonii w ostatniej dekadzie wpływające na wzrost BIZ w Azji	406
Bibliografia	411

Rozdział 27

Główne obszary walutowe w gospodarce światowej – analiza z wykorzystaniem wybranych metod grupowania danych – *Piotr Stanek, Jakub Janus* 413

27.1. Globalna integracja walutowa: teoria i konkurencyjne propozycje	414
27.2. Metoda badawcza i dane	419
27.3. Wyniki analizy empirycznej	422
27.3.1. Grupowanie krajów ze względu na trzy kryteria klasyfikacyjne	423
27.3.2. Analiza zależności pomiędzy otrzymanymi skupieniami	428
Bibliografia	431

Rozdział 28

Przedsiębiorczość międzynarodowa jako nowy kierunek badań w obrębie teorii internacjonalizacji przedsiębiorstwa – *Krzysztof Wach* 433

28.1. Dychotomiczne pozycjonowanie przedsiębiorczości międzynarodowej	434
28.2. Ogólne modele przedsiębiorczości międzynarodowej w ujęciu klasycznym	436
28.3. Międzynarodowe nowe przedsięwzięcia (INV)	441

28.4. Koncepcje „ <i>Born Global</i> ”	442
28.5. Pozostałe nurty w szkole przedsiębiorczości międzynarodowej	444
Bibliografia	445

Rozdział 29

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w latach kryzysu finansowego – przypadek krajów Grupy Wyszehradzkiej – Wojciech Zysk

29.1. Napływ BIZ w latach 1990–2012	450
29.2. Napływ BIZ w 2012 roku w porównaniu do 2007 (początek kryzysu na świecie)	453
29.3. Zasób BIZ i zasób BIZ <i>per capita</i>	454
29.4. Zasób BIZ oraz BIZ <i>per capita</i> w latach kryzysu	455
29.5. Zasób BIZ w relacji do PKB	455
29.6. Wartość ogłoszonych projektów typu <i>greenfield</i> w czasach kryzysu, czyli latach 2008–2012	456
Bibliografia	458

Spis tabel 459

Spis rysunków 463

Spis wykresów 466